

NORGES HØYESTERETT

Den 19. mai 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Stabel, Indreberg og Bårdsen i

HR-2014-00995-U, (sak nr. 2014/697), sivil sak, anke over kjennelse:

A

mot

B

(advokat Olav Torvund)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke over tingrettens avslag på å få bruke en bestemt person som prosessfullmektig, jf. tvisteloven § 3-3 fjerde ledd.
- (2) B tok i april 2013 ut søksmål mot advokat A for Oslo tingrett. B krevde ca. 4,5 millioner kroner i erstatning som følge av påståtte feil ved eiendomssalg. A påstod seg frifunnet. A krevde å få benytte Steingrim Wolland som prosessfullmektig. B motsatte seg dette. Oslo tingrett avsto begjæringen ved beslutning 20. november 2013 under henvisning til hans tidligere virksomhet som advokat, hans konkurs, hans domfellelse for bedrageri og til at han skulle kreve vanlig honorar for sitt arbeid.
- (3) A anket beslutningen. B inngav tilsvaret der han på nytt motsatte seg at Wolland fikk opptre som prosessfullmektig. Anken ble forkastet ved kjennelse fra Borgarting lagmannsrett 27. februar 2014. A har anket beslutningen til Høyesterett.
- (4) A gjør gjeldende at lagmannsretten har tolket loven feil. Dersom en person er skikket til å være prosessfullmektig, må det foreligge sterke grunner før domstolen kan nekte denne personen å opptre som prosessfullmektig. Lagmannsretten har uriktig lagt til grunn at tillatelse kan nektes på et fullstendig fritt og skjønnsmessig grunnlag.

- (5) *Høyesteretts ankeutvalg* vil bemerke at saken gjelder en videre anke over tingrettens beslutning, slik at utvalgets kompetanse er begrenset etter tvisteloven § 30-6. Anken retter seg mot lagmannsrettens lovtolkning, som utvalget kan prøve ved videre anke.
- (6) Lagmannsretten har sagt følgende om sin forståelse av loven:

"Det følger av tvisteloven § 3-3 tredje ledd at en parts nærmeste "kan være prosessfullmektig". Dette innebærer at parten som utgangspunkt har krav på å få benytte vedkommende, men det følger videre av samme punktum at dette ikke gjelder når retten "tilbakeviser" vedkommende "som uskikket". Tilsvarende gjelder en parts rett til å bruke ansatte eller andre personer knyttet til den næringsvirksomheten saken eventuelt gjelder.

§ 3-3 fjerde ledd er formulert på en annen måte. Det følger av første punktum at retten 'kan tillate' at en annen skikket myndig person opptrer som prosessfullmektig. Andre punktum har en særbestemmelse om den som driver ervervsmessig eller stadig rettshjelpsvirksomhet.

Etter fjerde ledd første punktum er det altså et krav at den som ønskes benyttet som prosessfullmektig, er "skikket". Men i tillegg til dette minstekravet, som i seg selv er forholdsvis skjønnsmessig, inneholder fjerde ledd første punktum en "kan-regel". Det er altså til en viss grad opp til retten, ut fra en skjønnsmessig vurdering, om den vil godkjenne den personen parten ønsker som prosessfullmektig, selv om vedkommende i og for seg må anses "skikket". Det er ikke holdepunkter for at nektelsen krever "sterke grunner", slik ankeparten hevder: Loven inneholder ikke noe slikt kriterium, og det følger heller ikke av tvistelovproposisjonen.

Det følger av tvisteloven § 29-3 tredje ledd at ankeinstansens adgang å overprøve en slik beslutning er meget sterkt begrenset. Beslutningen kan bare ankes på grunn av feil i lovtolkningen, eller på det grunnlaget at avgjørelsen er åpenbart uforsvarlig eller åpenbart urimelig.

...

Det er ingen feil ved tingrettens lovtolkning. § 3-3 fjerde ledd hjemler klart en beslutning om å nekte en person å opptre som prosessfullmektig. Lagmannsretten er videre uenig i ankepartens tolking av § 3-3 første punktum med hensyn til hvordan "kan-regelen" rettslig skal forstås. Det er ikke grunnlag for ankepartens anførsel om at tillatelse bare kan nektes dersom vedkommende er "uskikket" i lovens forstand. Kan-regelen gir en ytterligere skjønnsmargin, der kravet om skikkethet som nevnt er et minimumskrav. Det er heller ikke noe grunnlag for å innfortolke vurderingsnormer tilsvarende dem i domstolloven § 230 om advokatbevilling og begrepet "uskikket" (eller "uverdige") der. Det er derfor ikke noe galt ved den generelle lovforståelse tingrettens beslutning bygger på. Lovgiver har valgt å gi en sterkt skjønnsmessig adgang for retten til å nekte en person å være prosessfullmektig i en sivil sak, og gjennom regelen om meget begrenset adgang til overprøving har meningen vært at en slik prosessuell avgjørelse som regel vil være endelig og at saksbehandlingen ikke skal oppholdes av en anke over beslutningen. De forholdene tingretten har lagt vekt på ved avgjørelsen, ligger innenfor hensyn som kan tas ved slikt fritt skjønn, jf. også uttalelsen i forarbeidene om at dette er en "nokså åpen vurdering"."

- (7) Den lovforståelsen lagmannsretten her gir uttrykk for, er riktig. Anke skal derfor forkastes.
- (8) B har krevd erstatning for sine sakskostnader for Høyesterett. Ankeutvalget peker på at B – for å ivareta egne interesser i hovedsaken – har engasjert seg i ankeomgangen for Høyesterett, etter å ha fått pålegg om å inngi tilsvaret til As anke. Han bør da tilkjennes sakskostnader. Kravet tas til følge med 9 375 kroner.

(9) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler A til B 9 375 – nitusentrehunderogsyttifem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen.

Hilde Indreberg
(sign.)

Ingse Stabel
(sign.)

Arntfinn Bårdsen
(sign.)

Riktig utskrift: